

BUEZ

SANTEZ GENOVEFA A VRABANT.

Var an ton ordinal.

ME ho suppli, compagnugnez,
Da glêvet cana eur vuez,
Da Genovefa e zeo grêt,
Melezour d'an Itronezet.

A Vrabant e voa guinidic,
A lignez nobl ha pinvidic;
Christenez mad e voa ive,
Guir zervicherez da Zoue.

Pa voa en e bugaleach,
Hi a garrie an hermitach;
En eur c'horn a jardin e zad,
Nemet eno n'em gav er vad.

He mam, ouz e c'honsideri,
Eun deiz a c'houlennas outi:
Penos, va merc'he hermites,
Ha ne deuet-hu get d'ar pales?

Va mam, e cornic ho jardin
Me a meus eur boqet divin:
M'em eus eno eur melezour,
An Autrou Sant Yan-Badezour.

Allas! va merc'he, emezi,
C'houi nen doc'h get evit souffri;
Ebars en dezert e zeus poan
Ne andurfec'h get, a gredàn.

Caeroc'h eguet fourdilizen
E voa'r plac'h-mâ, a dra certain,
Qen a deuet da vit e foltret
Da gass d'an noblanç da velet.

Eur Palatin, Siffoi hanvet,
He renomme en deus clêvet,
Hac a zisqueonnas en Brabant
Gant eun equipach excellant.

Ractal vel ma voe êruet,
E ty e zad en em rentet,
En em bresantas er pales,
Saludi'r Prinç hac ar Brinces.

Goude o beza saludet,
E mennad en deus goulennet,
M'en dije ar Brinces yaouanç
Qent eguet monet a Vrabant.

He zad dont da gousideri
E voa avantagus ar barti,
A roas carg d'e mam neuze
Da c'hout hac hi a zemeje.

Va merc'h, prest en em breparet,
Eru zo eur Prinç d'ho quelet;
Eur Palatin a voad huel,
Qender-gompez d'an Impaler.

Me ne meus nemet seitec vloas,
Ha dre ze onn re yaouanç c'hoas,
Ne doum c'hoas nemet eur buguel
Da vont e suit an Impaler.

Evel an eol pe ar c'hristal,
Ec'h entreas ebars er zal;
Ar Palatin zo estonet
O consideri e guenet.

Gant enor ha perseveranç
Ec'h eure dezàn ar reveranç;
He furnez hac he modesti
A voe meurbet d'e fantazi.

Mæs pa voe parlantet dezi
Var ar sujet d'e dimezi,
E chenchas a liou he bisach:
Ar Palatin en remercas.

Ne ouffe den consideri
Peguement a velanconi
A gonserve ar Palatin,
Gant aoun caout refus diouti.

Eur mis anter e zeo padet
Solenniteou an eured,
Ar zonnerien, ar bal, an danç,
Visitou bemdez gant noblanç.

Siffoi, c'houi oc'h eus eureujet
Ar gaëra demeus ar merc'het,
Evit monet ganec'h d'ho ty:
Diouallit n'e defe anui.

Birvigen anui ne devo,
Evit qeit a ma vezin beo:
Ne get evit eavet anui
He goulennàn da zont d'am zy.

Siffoi o veza preparet
Da vont da Treves gant e bried,
A voe gand e dad recevet
Gant calz a joa hac a respet.

Daou vloavez anter e zint bet
Heb bea gant netra tourmantet;
Bras e voa ar fidelite
A voa etre'n daou bried-se.

Qen a deuas Abderame,
Eun adversour bras d'ar Roue,
Da brometi a dra certain
Massacri an oll gristenien.

Biscoas distruch a zoudardet
Evit eur vech na voe güelet:
A dal Sodom a Bethsabe
Bête Tour e pad e arme.

Tri-uguent mil a zoudardet,
Ha daouzec mil a zragonet,
A voa gant Martel dirac Tour,
Ha c'hoas e c'houlenne sicour.

Scrifa a eure d'an noblanç
A Alamagn, a Spagn, a Franç,
Dont d'asista Charles Martel,
A voa General er brezel.

Siffoi, unan ar re vrassa,
A varche ive da guenta,
Hac e voe dezàn discrifet
Monet gant an Alamagnet.

Siffroi al lizer pa velas,
Genovefa a gonfias,
E dieguez, e oll vadou
De gonfidant, hanvet Golo.

Neuze, pa voe prest e arme,
E partias en han' Doue,
Hac e voe gant Martel recevet
Gant calz a joa hac a respet.

A drugarez an Eternel
E deut ar victor gant Martel;
Abderame zo bet lazet
En Tour, hac e oll zoudardet.

Pa voe achu ar gombat-mâ,
Da velef e Genovefa
En deveus digasset Siffroi
E zijentil hanvet Lanfroi.

Itron, cetu amâ qêlou,
Lizeriou digant an Autrou;
Er paqat e zeus eur presant
A dal eur som bras a arc'hant.

Lavarat a ra d'an Itron
E za'n Autrou da Avignon
Ha da Narbon, vit qemeret
Roue bras ar Sarazinet.

Evel ma clévas qementse
E zê c'hoas e goas d'an arme,
E scrifas buan dre Lanfroi
Eul lizer goal drist da Siffroi.

C'houi, Siffroi, a zo en arme,
En danjer bras eus ho pue;
Mæs ho Genovefa a zo
En qer bras danjer gant Golo.

Penevert ne meus qet a c'houant
Pronouci comzou insolant,
Me lavarfe ar proposiou
A glêo an Itron gant Golo.

Golo a voa eun Intendant
A voa bemde comunamant
En compagnuguez an Itron,
En despèt d'he ompinion.

Tol eves, papillon bian,
Rac na vez losqet gant an tân,
An tân eus an impurete,
A so es calon nôs ha de.

Ma sonjfes en devotion
Hac en modesti an Itron,
Ne laqafes qet da speret
Da garout nep na scaro qet.

Pa vel ervat ar mechant-mân
N'el qet deceo ar Brinces-mân,
Ar soupçon en deveus sonjet
Laqat en calon e fried.

Amâ eo gûelet an impi
O comanç c'hoari e drajedi:
Embêr e velfot, christenien,
E oll draitourach pen-da-ben.

Eur c'heguiner a voa en ty
A bell a voa o servichi;
A voa caret gant an Itron,
Abalamour m'oa den gûirion.

Rêi a eure an Intendant
D'ar c'heguiner commandamant
Mont d'e c'hampr, pa vije cousqet,
Hac e laqat o c'hemeret.

Caër o d'oa'n daou innoçant-se
Qemer an douar hac an êe
Da zonet eno da destou
Eus a dreitourezou Golo.

Allas ! allas ! ouz ar gibet
Mervel, paour qêz, a vezo re :
Ni a rai pinijen hon daou
Eus a dreitourezou Golo.

Qemeret voe ar c'heguiner,
Hac en laqat prisonner,
Genovefa a voe laquet
Ebars an eur gambr alc'huezet;
Eno e combate oute,
Abalamour d'ar chastete.

Scrifa ra Golo lizerou,
Ho cass messajer d'an Autrou
Da lavaret voa decevet
Gant ar c'heguiner e bried.

Scrifa a eure an Autrou
Da laqat Drogan d'ar maro,
Laqat Genovefa ive
Er prison, qent ma êruje.

Pa voe bet pemp mis er prison,
Neuze' vouilloudas an Itron;
Hep sicour, na goulou, na tân,
Hi a c'hanas he mab bian.

Incontinant ma voe ganet,
E gristenien e deveus grêt,
Gant aon na varvje diganti,
Hac en he hanvas BENONI.

Sevel eure Golo ar brud
Communamant etouez an dud

Penos Siffroi a voa beuzet
O sonjal cavet e bried.

Cass a eure e vagueriez
Da c'houlen digant ar Brinces
Ma carje dont d'e eureuji,
E roje liberte dezi.

Ar Zantez a voe qelennet
Gant ar Rouanez eus ar bed :
Ebars er gampr pa antreas,
Eur façad dezan a roas.
Ennes eo ta al lealdet
A poa da Siffroi prometet !

Ma vijes fidel, emezi,
Pa voas laqet da vestr em zi,
Te a vije recompanset
Pa vije êru va fried.

Eruout a ra lizerou
E tistro d'ar guêr an Autrou :
Pa glêo Golo e teu ar C'homt,
E za da Strasbourg d'e rencontr.

Mont a ra da dy eur sorcerez
Hac a voa c'hoar d'e vagueriez,
Ha rêi dezi aour hac arc'hant
Qement ha ma vije contant.

M'em eus eur melezour ardant,
Eme ar sorcerez mechant.
Hac a rai da Siffroi gûelet
Ar pezh n'en deo qet c'hoarvezet.

Pa voe sur demeus e affer,
E yas joaüs ebars en kær;
Ma voe gant ar C'homt recevet
Gant calz a joa hac a respet.

Neuze en tennas a gostez
Da c'hout outan ar virionez
Var ar sujet eus e bried,
A rent e galon contristet.

Golo a lavaras dezan :
Ne douetit qet, emezan,
Demeus e infidelite,
A zo prejudiç d'ho pue.

Ouspen, eme an den mechant,
Me anavez eur vreg vaillant,
A zisquezo en ho presanç
Qement zo grêt en hoc'h apsanç.

Siffroi neuze ouz e glêvet,
A zo contantet e speret,
Evel darn eus ar gristenien
O tont da gredi sorcierien.

Monet a rejont assambles
O daou da dy ar sorcerez ;
En eun toul dindan an douar,
Elec'h ne voa nac eol na loar.

Ar sorcerez a allumas
Diou c'houlouen gaer a goar glas,
Leiz eur bezel demeus a zour,
Laqat en nan eur melezour,
E ra dezan teir güech güelet
Ar c'heguiner gant e bried.

Neuze ec'h ordren da Golo
Da vont d'e laqat d'ar maro,
Hi hac he mabic Benoni ;
Ro dê ar maro a guiri.

Golo sur demeus e affer,
A zistroas joaüs d'ar guër,
A lavaras d'e vagueres :
Grêt ar vech-mâ eus ar Brincez.

Roet et setanç gant e fried,
Evit ma vezo destrujet :
Hi hac he mabic Benoni
A varvo sur em fantazi.

Eur plac'h yaouanç a voa en ty,
Eur verc'h dezi o servichi,
Touchet eus a gompasion,
A yas da gavet an Itron.

Allas! emezi, va mestrez,
Grêt ar vech-mâ eus ho puez!
Deut e ar setanç gant Golo
Evit ho iaqat d'ar maro.

Lavarit din, va mignonez,
Petra'vo grêd d'am buguel qez!
Allas! va mestrez, emezi,
Mervel a rai, qercouls ha c'houi.

Va mignonez, mar am c'heret,
Grit eur blijadur em reget :
Digassit din liou ha paper,
Evit ma scribin eur lizer.

Evit ma scribin eur billet
Da lâret adieu d'am pried ;
Pa vezo Golo o coannia,
C'houi ello donet davintâ,
Hac e denler em c'habinet :
Eur c'houlz benac e vo cavet.

Adieu, emezi, ma fried,
Me ya d'ar maro en ho reget :
Biscoas ne meus grêt resistanç
Da souffri d'hoc'h obeissanç.

Rêi a eure an Intendant
Da zaou vevel commandant
En eur c'hoad monet d'o laza,
Ha da zigass o zêod dezâ.
Sevel a eure quent an de,
Ha cass gantân an daou den-ze.

Pa voent êruet er prison,
E voe divisqet an Itron,
E rojot dezi var e zro
Eur gos vantellie d'e golo.

Pa voant êru ebars er plac,
Unann a denn e gontel noas
Evit laza e Benoni
Voa en tre e divrec'h ganti.

Ne doa lavaret guer ebet ;
Neuze e commanças prezeg ;
E za d'an daoulin diraze
D'o zupplia, en hano Doue,
He laza qent e buguel,
Nê rençje qet diou vech mervel.

An daou zervicher gant truez
A lêzas gante o buez ;
Ha goude o zrugarecât,
Ec'h antreas don en eur c'hoad.

En eur rivier, pa dremenas,
Diamant Siffroi e daulas
Da redeç gant an dour coulant,
Pa voa caus demeus e zourmant.

Evit, emezi, n'am bo qet
En hep fêçon poan o velet
Ar merc-se eus hoa union
Epad hor separation.

An diou nôs qenta e zeo bet
Dindan eun derven o cousqet,
Hep souffri na poan nac anui,
Nemet damant d'e Benoni.

Eun druez a voa e c'hlêvet,
Pa en em gavas dilêzet.
Allas! emezi, va buguel,
Er vech-mâ e rançi mervel.

Güerc'hez Vari, petra a rin?
Ne zeus mui a lêz em peultrin!
Ne denn gantân nemet ar goad!
Ne gav mui ur strill a lêz mad!

O va Doue oll-buissant!
Ho pet soign eus an innoçant :
Roit dezân ar mân da zêbri,
Vel ma reit d'ar malvrini.

Neuze e tisqen ar Verc'hez
Er c'hoad da gavet ar Zantez,
Da zigass dezi eun heizez,
A voe d'ar buguel magueres.

Qemerit ho mabic christen,
Ha deut da guichen ar feunteun ;
Cetu aze dêc'h eun heizez
A vo d'ho puguel magueres.

Ar bleizi, al loened mechant
A voe dezi obeissant :
Bemdez e teuent d'e enori,
Ha da renta bizit dezi.

Er c'hoad e voa eur porc'hel güez
A deue d'e güelet bemdez,
Da durial an douar dezi,
Da gavet qeler da zêbri.

Pa voe an daou vloas tremenet,
Eun Æl a zo deut d'e güelet,
Hac a ro dei eur groas arc'hant,
Hac eur grucifi olifant.

Courach, va merc'h, na scuizit qet.
Eun deiz e viot delivret :
Preparet eo ar gurunen
A yêlo eun deiz var ho penn.

Pa voe ar pemp bloas tremenet,
Da oüela eo en em laqet ;
Var e daoulin dirac ar groas,
Evelen outi e comzas :

Penos, emezi, va Doue !
Hac er c'his-mân e chomin-me ?
Ila ne dê qet avoalc'h pemp bloas
Da veza bet er poanniou bras ?

P'am be tânet hoc'h ilisou,
Ha renverset hoc'h auteriou,
Em bije ho coler appezet
Gant an daëlou a meüs scuillet.

Petra, va Doue a meus grêt
Da veza crenn abandonet ?
Dija e meus ancounac'hêt
An usach am boa da brezec ;
Mæs muia tra a gresq va foan,
E zeo va buguelic bian.

Ar grucifi, dre viracl bras,
Evelen outi a gomzas ;
Ila me, va merc'h petra' meus grêt
Da veza ouz eur groas staguêt ?

Güir eo ho mab a gresq ho poan ;
Va hini n'en dê qet bian,

Güelet va Mam, Yan, Madalen,
Rannet o c'halon em c'hichen.

Cetu ar Zantez consolet
Cant ar voez a Zalver ar bed ;
Ne c'houlén mui nemet poaniou,
Hac ar c'hruella tourmantchou.

Pa voa eun devez an Autrou
O sellet eus e baperou,
Ec'h éruas gant ar billet
E devoa scrifet e bried.

Na ouffe den consideri
E c'blac'har, e velanconi :
Tost e voe d'e galon ranna,
Pa lennas an tamp paper-mâ.

Siffroi n'en deus mui a repos ;
Na ell cousquet na deiz na nôs,
Gant eur voez a lavar dezà :
Te zo eun den ar c'hruella ;
Te c'heus lazet da vab ena,
Ha Drogan ha Genovefa.

Eu em laqat a ras express
Da vont d'ar chasse eun devez,
Ha ma rancontras eun heizez
Eu rentas en coad ar Gomtez.

Er c'havern eo en em dec'het,
Adreg qeign ar Zantes cuzet ;
Siffroi a voe estonet bras,
Form eur femelen pa velas.

Pa velas form eur femelen,
Hac eun heizez en e c'hichen ;
Eur voez a lavaras dezàn :
Siffroi, Genovefa houmàn.

Perac oc'h aze er guis-se,
Er form-ze gand al loened goue ?
Me zo eur vreg eus a Vrabant,
A zo seiz vloas zo en tourmant ;
A zo seiz vloas zo retiret,
Cant aon rac coler va fried.

Greg a Vrabant, din leveret
Ac'hanoc'h-hu pe hano a ret ?
Genovefa e voant hanvet,
Eur Palatin voa va fried.

Cri vije'r galon na vouelje,
Tost d'ar c'havern nep a vije,
Güelet ar Prinç hac ar Brinces
Ha semplet o daou assambles.

Ha pa voent o daou dissemplet,
Ar Prinç goulén eus e bried :

Peléc'h e mán ar c'hrouadur
En deus eun tad gen dinatur ?

Siffroi, beo é, dre c'hraç Doue :
Cetu e vagueréz aze...
Incontinent pa zistroas,
En e c'hichen en er c'havas,
Hac eun dornad qeler gantá
Da réi d'e vam evit leina.

Ordren a ra d'e vevellou
Mont d'ar guér da vit habijou,
Hac eur c'haros equipet mat,
Evit donet prest d'ho c'herc'hat.

Bebet o devez assambles
Eur bloa gant calz a zantelez,
Genovefa a zecedas,
Ar Prinç hac e vab a chommas.

Ma ejont o daou assambles
Da dremen ar rest o buez
Er plaç ma voe Genovefa,
D'ober pinijen ar vrassa.

Genovefa, ni ho suppli
Da gaver sonj ac'hanomp-ni ;
Troit divarnomp an teir goalen :
Brezel, qernez, hac ar vocen.

